

ERB OBCE DOLNÉ PLACHTINCE

(heraldická štúdia)

*PhDr. Ladislav Vrteľ,
akademik Medzinárodnej Heraldickej akadémie v Paríži a tajomník Heraldického kolégia
Fraňa Kráľa 21, 811 05 Bratislava, 0903 434 010*

Bratislava júl 2007

ERB OBCE DOLNÉ PLACHTINCE

Historický symbol Dolných Plachtiniec poznáme podľa od tlačku pečatidla, ktoré sa zachovalo na písomnosti z r. 1712. v hornej časti pečatidla sú tri písmená O A P, ktoré sa interpretujú ako oppidum Alzsoj Palojta. pod nimi je znamenie, ktoré je po formálnej stránke inšpirované šľachtickým erbom, pretože nad štítom - so znamením sv. Martina - je zobrazená koruna spod ktorej splyvajú npo oboch stranách štítu prikrývadlá.

Erb, pečať a vlajka tvoria trojicu základných symbolov obce. Na tvorbu každého z nich sa vzťahujú osobitné heraldické (náuka o erboch), vexilologické (náuka o vlajkách) a sigilografické (náuka o pečatiach) zákonitosti, pravidlá a zvyklosti.¹

Je výhodné, že pri tvorbe erbu Dolných Plachtiniec možno vychádzať z historického symbolu, na druhej strane je nevýhodou skutočnosť, že sv. Martina malo vo svojich pečatiach dovedna 134 miest a obcí na území dnešného Slovenska. Z uvedeného dôvodu Heraldická komisia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky odporučila do štítu vložiť aj motív koruny, ktorý je v starej pečati položený na horný okraj štítu.

S ohľadom na heraldické pravidlá erbovej tvorby,² podľa ktorých je potrebné v erbe klásť kov na farbu, či farbu na kov, je vzhľadom na obsahovú náplň erbu najvhodnejšie sfarbenie znamenie strieborné a zlaté, štítové pole modré.

Erb obce Dolné Plachtince má teda túto podobu:

v modrom štíte striebroodetý rytier, svätý Martin, so zlatým chocholom na prilbici, v pravici pred sebou so strieborným položeným obráteným mečom prekrývajúcim ľavicou držaný červený vejúci plášť, v pravom hornom rohu zlatá, purpurom podšitá koruna.

¹ KARTOUS, P. - NOVÁK, J. - VRTEL, L.: Erby a vlajky miest v Slovenskej republike. Bratislava 1991. BUBEN, M.: Encyklopedie heraldiky. Libri Praha 1994. KARTOUS, P. - VRTEL, L.: Heraldický register I., II. Martin 2000, 2001. KRÁL Z DOBRÉ VODY, V.: Heraldika. Souhrn pravidel, předpisův a zvyklostí znakových se zvláštním zřetelem ku zemím koruny české. Praha 1900. SCHWARZENBERG, K.: Heraldika, čili přehled její teorie se zřetelem k Čechám na vývojovém základě. Praha 1941. ŽUDEL, J. - NOVÁK, J.: Příručka diplomatiky, sfragistiky a heraldiky. Slovenská archivní správa Povereníctva vnútra, Bratislava 1956. VRTEL, L.: Zásady tvorby a používania mestských vlajok na Slovensku. In: Slovenská archivistika 2/1989. VRTEL, L.: Štátne a mestské symboly /vznik, vývoj, používanie a ochrana/. Bratislava 1989. VRTEL, L.: Osem storočí slovenskej heraldiky. Martin 1999.

² GALBREATH, D. L. - JÉQUIER, L.: Lehrbuch der Heraldik. Battenberg-Verlag München 1978. HILDEBRANDT, A. M.: Wappenfibel. Handbuch der Heraldik. Verlag Degener and Co. Neustadt an der Aisch 1991. SCHWARZENBERG, K.: Heraldika, čili přehled její teorie se zřetelem k Čechám na vývojovém základě. Praha 1941. OSWALD, G.: Lexikon der Heraldik. Leipzig 1984. SAXOFERRATO, B.: Tractatus de insigniis et armis. Editor Karel Müller. Ostrava 1989.

Znamenie je vložené do dolu zaobleného, tzv. neskorogotického, či tiež španielskeho heraldického štítu. I keď sa v heraldickej tvorbe v minulosti používali rôzne tvary štítov, tento je v našej erbovej tvorbe najobvyklejší, používa sa vo všetkých heraldických katalógoch s erbami miest a obcí, a teda pri publikovaní erbu obce Dolné Plachtince v heraldických publikáciách ho nebude potrebné znova upravovať.

V zmysle heraldickej konvencie bude možné zlatú podľa potreby zamieňať aj žltou a strieborná bielou, pričom sa však bude vždy popisovať ako zlatá a strieborná.

Pri čierno - bielom vyjadrení farieb sa červená vyjadrí zvislým šrafovaním, modrá vodorovným šrafovaním, zelená šikmým šrafovaním, čierna ako plná alebo mrežovaná, zlatá bodkovaním a strieborná ostáva voľná.³

Vlajka obce Dolné Plachtince pozostáva z deviatich pozdĺžnych pruhov vo farbách modrej, bielej, modrej, žltej, červenej, žltej, modrej, bielej a modrej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.⁴

³ KRÁL Z DOBRÉ VODY, V.: Heraldika. Souhrn pravidel, předpisův a zvyklostí znakových se zvláštním zřetelem ku zemím koruny české. Praha 1900. ŽUDEL, J.- NOVÁK, J.: Průručka diplomatiky, sfragistiky a heraldiky. Slovenská archivna správa Povereníctva vnútra, Bratislava 1956. BUBEN, M.: Encyklopedie heraldiky. Libri Praha 1994.

⁴ VRTEL, L.: Úvod do komunálnej vexilológie. In: Kartous, P. - Vrtel, L.: Heraldický register Slovenskej republiky II. Martin 2001, s. 10-15.

Pečať obce Dolné Plachtince je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom OBEC DOLNÉ PLACHTINCE. Pečať má priemer 35 mm, čo je v súlade s domácimi zvyklosťami a predpismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

Od spomenutých troch základných symbolov možno odvodiť ďalšie.

Zástava obce Dolné Plachtince má podobnú kompozíciu ako obecná vlajka. Pomer jej strán však nie je záväzne stanovený, čo znamená, že zástava môže byť aj dlhšia.

Zástava sa od vlajky odlišuje tiež tým, že kým vlajka predstavuje voľný kus textilu, ktorý sa vztyčuje na stožiar pomocou lanka, zástava je vždy pevne spojená so žrdou, stožiarom, alebo kratším priečnym rahnom (ak ide o koruhvu).

Krátka zástava obce Dolné Plachtince je tiež pruhová, je však svojou dlhšou stranou pripojená k žrdi. Je vhodná najmä na hromadnú vlajkovú výzdobu obce.

Koruhva obce Dolné Plachtince predstavuje zvislý typ obecnej zástavy, pri ktorej je textil pripojený k priečnemu rahnú, spolu s ktorým sa vztyčuje na stožiar.

Znaková zástava obce Dolné Plachtince má podobu takmer štvorca, jej výška sa však v skutočnosti rovná (proporčne) výške erbu a šírka jeho šírke. Erbové znamenie je to rozvinuté do celej plochy textilu.

Kombinovaná, alebo tiež "veľká" koruhva obce Dolné Plachtince predstavuje spojenie koruhvy so znakovou zástavou, ktorá sa pridáva k priečnemu rahnu do hornej časti zástavy.

Štandarda starostu obce Dolné Plachtince má medzi ostatnými symbolmi obce osobitné postavenie. Je vlajkou starostu, jedným z odznakov jeho úradu. Podobá sa znakovej zástave, je však doplnená o lem vo farbách obce. Rozdiel je tiež v tom, že kým znaková zástava môže byť zhotovená v mnohých exemplároch, štandarda existuje spravidla len v jednom vyhotovení a býva tiež zhotovená luxusnejšou technikou.

PhDr. Ladislav Vrteľ